

ΕΚΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΖΩΗΣ

Οδοξασμένος ποιητής Σαντιπλέρ, μās έλεγε ένα βράδυ την ώρα που συγκεντρωμένοι τή λέσχη, καπνίζαμε πούρα και πίναμε λικέρ:

— Γνώρισα πολλές φορές σ'ηζωή μου αυτό που λέγεται θρίαμβος: γνώρισα έρωτες εύτυχισμένους που μ' έκαναν να χρώα σάκρια, έρωτες δυστυχισμένους που άφου με βασάνισαν, μ' έκαναν να χαμογελώ, φίλιες που ό χρόνος τις σκόρπισε, θεατρικές κ' έκδοτικές έπιτυχίες και κοινοβουλευτικές έπιτυχίες ακόμα στη Βουλή, γιατί ήμουν άρκετά χρόνια βουλευτής έλαβα πλήθος άρωματισμένα γραμματικά θαυμαστριών και μοχθηρές άνόμυμες έπιστολές κακεντρεχών και ζηλότυπων ανθρώπων. Όλ' αυτά, έρωτες, έπιτυχίες, τιμές κ' αυτή ακόμα ή μαυρή ζήλεια των άνόμυμων έπιστολογράφων, θα ήσαν άρκετά για ν' άποτελέσουν αυτό που λέγεται κοινώς ένα εύτυχισμένη ζωή — δηλαδή μια ζωή λιγώτερο δυστυχισμένη από των άλλων — αν είχα πραγματοποιήσει ένα όνειρο, αν είχα άγγειξει με τό χέρι μιά χαρά που τη λαχτάρησα κάποτε... αν είχα μπορούσει — θα γελώσατε ίσως με μένα, μά δεν πρέπει να γελή κανείς με κανένα όνειρο, με καμιά φιλοδοξία, με κανένα ιδανικό — αν είχα μπορούσει ν' άνέβω...

— Στις Πυραμίδες: τόν δίκωψε κάποιος από μās γελώντας.

— Όχι, στο άμαξάκι με τις κατοίκες! άπάντησε σοβαρώτατα ό Σαντιπλέρ.

Κι' έπειδή έμεις άρχισαμε να γελάμε μ' άπορία, πρόσθεσε:

— Ναι, ναι, στο άμαξάκι με τις κατοίκες. Σ' αυτό τό άμαξάκι που θα τό είδατε κάποτε κι' έσεις στα Ήλυσια Πεδία να μεταφέρη από τό ένα σούεντρο στο άλλο, τό χαριτωμένο φορτίο του, που τό άποτελούσαν κατόξανθα και τριανταφυλλένια παιδάκια. Τό άμαξάκι με τις κατοίκες! Αυτό ήταν σ' όλόκληρη τή ζωή μου τό όνειρό μου! Κι αυτό τό όνειρο δεν μπόρεσα ποτέ, ώ! ποτέ, να τό ίκανοποιήσω... Δέν άνέβηκα ούτε μιά φορά στη ζωή μου, στο άμαξάκι με τις κατοίκες...

Τό είδα για πρώτη φορά σέ μιά από τις δεινροστοχιές του κήπου του Λουξεμβούργου, μιά μακρυνή, πολύ μακρυνή μέρα, χαμένη πειά μέσα στο χρόνο. Είχα έρθει τότε για πρώτη φορά από τήν μακρυνή μας επαρχία στο Παρίσι μαζί με τή μητέρα μου, ή όποία είχε να κανονίσει στην πρωτεύουσα μαρινές έπειγουσες έγασίες της. Τό είδα να τρέχει, να πετά ή μάλλον, μέσ' άπ' τις καταπράσινες φυλλωσιές, ένώ τά κουνουδάκια του χτυπούσαν χαρούμενα σάν πασχαλινές καμπάνες... Στην έδρα του άμαξά καθόταν ένα παιδάκι με ψάθινο καπέλλο και με σακκάκι από γαλάζιο βελούδο... Κρατούσε καλά τά χαλινάρια κι' έκανε κάθε τόσο «στράκες» με τό καμτσίκι του.

— Ό! μαμά! φώναξα με λα χτύρα. Θέλω κι' έγώ ν' άνέβω στο άμαξάκι αυτό.

Μά ή φτωχή μου μητέρα ήταν βιαστική εκείνη τήν ήμέρα — ήθελε να πάη σέ κάποιο συμβολαιογράφο — και μου άπάντησε με γλυκύτητα:

— Άδριο, παιδί μου.

Όλη εκείνη τή νύχτα, ως τήν άλλη μέρα τό πρωί, όνειρευόμουν τήν εύτυχία που μου είχε ύποσχεθή ή μητέρα μου: Τό άμαξάκι με τις κατοίκες!

Στον ύπνο μου άκουνα να χτυπούν τ' άσημένια κουνούνια του και τό καμτσίκι καθώς τό χτυπούσε στον άέρα ό μικρός άμαξάς με

τό βελουδένιο σακκάκι...

“Έβλεπα τόν έαυτό μου καθισμένο με τ' άλλα παιδάκια πίσω, χαρούμενο κι' εύτυχισμένο να ξεφωνίζω: «Χόπ! Χόπ!»

Μά άλλοιμονο...

“Η άλλη μέρα — αυτή ή «άλλη μέρα» που ό άνθρωποσκήν περιμένη σ' όλη του τή ζωή, ως τή μαυρή τρύπα του τάφου — άνέτειλε πάνω άπ' τήν παιδίστικη άναμονή μου, τή γεμάτη πυρετό. Θεέ μου! Έκείνη τήν ήμέρα έβρεχε στο Παρίσι! Έλεφετε μιά θλιβερή βροχή, γκρίζα, άδυσώπητη... Και τό άμαξάκι με τις κατοίκες, δέν φάνηκε καθόλου εκείνη τήν ήμέρα στον κήπο του Λουξεμβούργου.

Τι τραγωδία! Και τή μεθεπομένη και τήν άλλη μέρα ακόμα ό ήλιος δέν φάνηκε καθόλου...

“Ετσι ξαναφύγαμε με τήν μητέρα μου και πήρα μαζί μου στην πατρίδα μου τό μικρό παράθον αυτό του άπραγματοποίητου όνειρου. Όσοσο είχα τήν άόριστη έλπίδα ότι θ' άνέβω κάποια μέρα στο άμαξάκι με τις κατοίκες.

“Ελεγα μέσα μου, «Θά ξαναγύρισω κάποτε στο Παρίσι, και στο Παρίσι θα ξαναβρω τό άμορφο άμαξάκι, τό άμαξάκι με τις κατοίκες».

Μά δέν άνέβηκα ποτέ μου...

Καθίνας μας έχει τή μουσική κι' άπραγματοποίητη φιλοδοξία του. Η δική μου φιλοδοξία ήταν αυτή: Ένας περιπατος με τό μικρό άμαξάκι κάτω από τό δένδρο ενός πάρκου του Παρισιού.

Όταν ξαναγύρισα στο Παρίσι για νά σπουδάσω, ήμουν πειά πολύ μεγάλος για ν' άνέβω στο άμαξάκι με τις κατοίκες, θά γινόμουν γελοίος άν μ' έβλεπαν να στριμωγόμενα άπάνω σ' αυτό με τό ξανθά εκείνα παιδάκια.

Μεγάλωσα και γέγρασα, μά ποτέ δέν άνέβηκα στο άμαξάκι με τις κατοίκες. Φταίω όμως κι' έγώ γι' αυτό, γιατί ένώ ή έπιθύμια μου μ' έσπρωχνε, ή ντροπή μου με συγκρατούσε.

“Ελεγα μέσα μου: «Ένας ποιητής που τό έργο του παίζονται στην Γαλλική κωμωδία, ένας άκαθ' ήμικός, ένας κύριος που όλοι τόν θεωρούν σοβαρό, πως είναι δυνατόν ν' άνεβή στο άμαξάκι με τις κατοίκες;»

“Ετσι δέν άνέβηκα ποτέ! Κ' έβλεπα πάντοτε να περνά, σάν σέ μιά όπτασία εφρονική, τό αίώνιο, τό γ'ητευτικό, τό θριαμβευτικό άμαξάκι με τις κατοίκες, μ' ένα σωρό παιδάκια έπάνω, με τά γέλια τους και τά ξεφωνητά τους!

Και τό γρησταία ήσαν. Δέν έχω πειά πολλά όνειρα, δέν έχω πειά παρά άναμνήσεις και, για νά είμαι ειλικρινής, θά εύλογούσα τή μοίρα μου, άν σέ όλες τις χαρές που μου έδωσε, έπρόσθετε κι' αυτή τή μεγάλη εύτυχία: τό άμαξάκι με τις κατοίκες. Άλλοιμονο! Θά τελειώσω τή ζωή μου σάν τους Τούρκους πιστούς που λαχταρούσαν σ' όλη τους τή ζωή να πάνε στη Μέκκα και δέν έπληγαν ποτέ. Θά πεθάνω χωρίς ν' άνέβω στο άμαξάκι με τις κατοίκες.

“Η δυστυχία τής ζωής μας στη γη είναι ότι όλοι μας παίρνουμε μέσα στις τέσσερες σάνιδες του φρενέτου μας, κάποιο όνειρο άπραγματοποίητο, κάποια άπογοήτευσι που μās βασανίζει σ' όλη μας τή ζωή, σάν πληγή άγιάφρευτη. Όλοι μας έχουμε από

(‘Η συνέχεια εις τήν σελίδα 1875)

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΚΑΚΕΚΤΥΠΟΙ

Και ό κ. 'Αντώνιος Μπενάκης... ό δεύτερος μετά τόν Κάιζερ κλωστομύσταξ θνητός.

‘Ο πάντοτε... άνηθρός και πάντοτε βλοσυρός, αλλά και πάντοτε καλός κ' άγαθός πρόεδρος ής Βουλής κ. Χιζιάλαμπος Βοζίκης. (Σμίτσια τού κ. Σοφ. 'Αντων άδη)

ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΔΩΣ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1869)

τρωθούν και να οπισθοχωρήσουν χωρίς μάχη, γιατί οι Μανιάτες τώρα είχαν συνενωθεί κι' έκεινοι και παρακολουθούσαν όσα συνέβαιναν χωρίς να ρίχνουν έναν πυροβολισμό.

Ο Μανιάτης είχε άνδρείος μόνο όταν βρίσκεται ταμπουρωμένος πίσω απ' τους βράχους των βουνών, αλλά δεν του άρεσε ο πόλεμος στήθος προς στήθος, όπως συμβαίνει με τους στρατιώτες της Σπέρδας Έλλάδος. (*)

Μόνο οι Βαυαροί που είχαν απομείνει στον τελευταίο και πιο άπομερο πύργο συνελήφθησαν από τους Μανιάτες, ήταν τριανταέξη εν όλω και είχαν επικεφαλής τους τον ύπολοχαγό Μάν. Απερίσκηπα όμως φερόμενοι, είχαν καταναλώσει όλα τα πολεμοφόδια τους κι' έτοιμοι δεν τολμούσαν να κάνουν κι' αυτοί έξοδο.

Αυτό το κατάλαβαν οι Μανιάτες και ξεθαρεύοντας, πλησίασαν στον πύργο. Μάζεψαν διάφορες εύφλεκτες ύλες μπροστά στην πόρτα του, έβαλαν φωτιά και τους έφώναξαν.

— Παραδοθήτε, γιατί αλλιώς θα καίτε ζωντανό!

Κα πράγματι, για ν' αποφύγουν τον κίνδυνο που τους απειλούσε, οι πολιορκημένοι αναγκάστηκαν να παραδοθούν.

Στους αιχμαλώτους των αυτών, οι Μανιάτες δεν έκαναν κανένα κακό. Απεναντίας τους έδωσαν και πάνες και νά πιουν. Τους πήαν όμως τα όπλα τους και όλα τα σκεύη τους.

Καθώς τους έψαχναν, βρήκαν στο σακκίδιο του ύπολοχαγού Μάν ένα μικρό φλάουτο.

Και τότε τα πράγματα άλλαξαν με μιὰς. Απειλούντες με θάνατο τον ύπολοχαγό, οι Μανιάτες, τον ανάγκασαν να παίξει διάφορους σκοπούς. Το ίδιο έκαναν και για τους Βαυαρούς στρατιώτες, τους οποίους έξεβίασαν να χορέψουν.

Οι δικόι μας φέρριζαν βέβαια απ' τη λύσσα τους, βλέποντας τη γελοιοποίησή τους αυτή, μα δεν μπορούσαν να κάνουν και διαφορετικά, γιατί έβλεπαν τα στόμια των όπλων των Μανιατών στρατημένα έναντιόν τους!

Ένωμεταξύ, οι άλλοι Βαυαροί άρχισαν τις διαπραγματεύσεις με τους Μανιάτες για την άπελευθέρωση των αιχμαλώτων τους.

Οι Μανιάτες ζήτησαν τότε ως λύτρα για κάθε Βαυαρό στρατιώτη ένα Ισπανικό τάλληρο και για κάθε αξιωματικό έναν Καποδοσιακό Φοίνικα. Ζητούσαν τόσα λίγα για τους τελευταίους, μόνο και μόνο γιατί ήθελαν να τους έξευτελλίσουν.

Άλλα προτού συντελεσθή η παράδοσις των δυστυχισμένων αυτών αιχμαλώτων, οι Μανιάτες τους φέρθηκαν με μεγάλη βαρρότητα.

Τους έβγαλαν όλα τα ρούχα και τους ανάγκασαν να περπατούν δόλογοι μινάοι πάνω σε μυτερές πέτρες κάτω απ' το φλογερό ήλιο. Έτσι τα πόδια τους γέμισαν φριχτές πληγές.

Πολλοί απ' αυτούς λιποθυμούσαν απ' τη μεγάλη δίψα γιατί όταν πήγαιναν να πιουν νερό απ' τις πηγές, η Μανιάτισσα που παραμόνευαν εκεί τους έψαιρναν με 'ς πέτρες.

Τέλος, άρρωστοι, πληγωμένοι οι φτωχοί αυτοί στρατιώτες άπελευθερώθηκαν και ξαναγύρισαν κοντά στους συντρόφους των.

Μα τόσα ήσαν τα βασανιστήρια που είχαν υποφέρει στο μεταξύ απ' τους Μανιάτες, ώστε δεκατέρις απ' αυτούς πέθαναν κι' οι ύπόλοιποι έστάλησαν σε κακά χάλια στο νοσοκομείο.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Συνέχεια

(*) Στο κεφάλαιο αυτό των «απομνημονευμάτων» του, ο ύπολοχαγός Νέζερ δείχνεται άδικος και σκληρός προς τους Μανιάτες, για τους οποίους κάνει αδιάκριτους χαρακτηρισμούς. Αυτό ίσως συμβαίνει λόγω της αντίστασις των Μανιατών προς τους Βαυαρούς, άποτέλεσμα της οποίας ήσαν τα άνωτέρω περιγραφόμενα γεγονότα.

Ο ΑΛΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Ο ΚΑΙ ΣΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙ' Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΒΕΛΗ ΓΚΕΚΑ

(Η συνέχεια εκ της σελίδος 1871)

Τούρκικος συρρέτες χαιρόνταν σ' έκεινο το παραξενικό θέμα, που μορφοσε να γράψω και πέρες, και τα υπερωτικά άδέρφια, τα ύψηλότερα φλάμπουρα της Κλειτουριάς της Ρομέλης, περιφρονώντας τον θάνατο πού το μαρτύριο του, τραγουδώντας το επικήδειο και κινικό του, τραγουδι, που έπλεκε μοιρολόγιας ένεινες τις άγιρες σιγής ή Έλληνική Μοδός:

— «Αντώνη μου, τί θλίβεσαι κι' είσαι συλλογιόμενος,

— «Απόψ' είδα στον ύπνο μου, στον ύπνο που κοιμώοιιν.

— Τρία ποτάμια πέραγα, τó τρία στην άράδα...

— Τόνα ποτάμι ήταν θολό και τ' άλλο αιματομένο.

— Τó τρίτο ήταν κατάμαυρο κι' έπεσε τó σταθί μου.

— Ήγά το, Γιώργο μου, ήγά το, σάν τι να θέλη τάχα...

— Τόν λογο δεν άπόωσε, τόν λογο δεν άπέεπε.

— Κι' ο Μουχουνητάρης τó σκιλι, τó τρισμαγαρισμένο.

— Με προδοσία τούς έπιανε...»

Και με τó τελευταίο ήμιστίχο φερούοιγαν προς τα ούράνια ζευγαυόμενες οι ψυχές τους!

— Η Μνήμη τους θά μείνη άγύραστη όσο θά μείνη και της Έλλάδας.

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1867)

— Βάλτε τó χέρι σας στην καρδιά μου. Δεν είν' αλήθεια πώς χτυπάη με τρόπο πεινήθιστο.

— Ο γιατρός, αφού την εξέτασε, άποκρίθηκε:

— Χτυπάει αλλόκοτα, κυρία!

Άκούοντας αυτά τα λόγια ο σύζυγός της δεν μπόρεσε να συγκρατήση μιá κραυγή, και τά δυνατά χέρια του άρχισαν να τρέμουν.

Πείδι ήταν λοιπόν αυτή ή ξαφνική άρρώστεια; Ήταν σοβαρή, θανάσιμη ίσως;

— «Ω! γιατρέ! φώναξε. «Οτι έχω είνε δικό σας, άν θεραπεύσετε την πριγκήπισσα.

— Μά έκείνη είνε τότε χαμεγελδώντας.

— Μην άνησυχείτε... Δεν είνε τίποτε, θά δήτε!... Νοιώθω τώρα τόν έαυτο πολύ καλύτερα, και φαντάζομαι ότι ο ήσυχος ύπνος μερικόν ώρων, θά με συνεφέρει έντελώς...

— Όλοι τότε έφυγαν και την άφησαν να κοιμηθή...

IV

— Βλέπεις πώς γελιόσουν! φώναξε μ' ένα θριαμβευτικό γέλιο ή πριγκήπισσα όταν ξαναέμεινε μόνη με τόν έραστή της.

Μά ο έραστής που είχε βγή απ' την κρύπτη του, ανατριχίασε άκόμα απ' τó φόβο του κάτω από τά σεντόνια, σάν να τόν είχαν βάλει γυμνό επάνω σε πάγο, και χτυποσε τά δόντια του.

Η πριγκήπισσα τó είδε αυτό και είδε άκόμα πώς ήταν κατάχλωμος.

Και τότε, με την καρδιά της γεμάτη περιφρόνησι, έδιωξε απ' τó κρεβάτι της κι' απ' τó σπίτι της αυτόν τόν άνθρωπο που είχε φοβηθεί, ένώ έκείνη εξέθετε τη ζωή της στον τρομερότερο κίνδυνο, για να τó άποδείξη τούς παλιούς της καρδιάς της.

CATULLE MENDES

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΖΩΗΣ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1841)

ένα «άμαξάκι με κατσιές», στο όποιο δεν άνεβήκαμε ποτέ. Έγώ μάλιστα είμαι ολιγότερο άξιοθρήνητος απ' όλους, γιατί σε μένα τó άμαξάκι με τις κατσιές είν' ένα πραγματικό άμαξάκι με κατσιές... Μου δίνετε ένα λικέρ άκόμη...»

Δεν πρέπει κανείς ποτέ ν' άπελπίζεται για την πραγματοποίησι ενός όνειρου. Συνάντησα τó περασμένο φθινόπωρο τόν Σαντιλέρ σε μιá δεινροστομία του πάρχου Μουού. Είχε πολύ άλλάξει ο ένδοξος ποιητής από την τελευταία φορά που τόν είδα. Είχε άσπρίσει, είχε φρακαρώσει, είχε στεγνωώσει... Τό βλέμμα του ήταν άπλανές και τόν έσπρωχναν—γιατί είχε προσβλήθη από ήμψηλγία—σ' ένα μηχανικό άμαξάκι, σάν ένα παιδί.

Βλέποντάς με, έκανε με δυσκολία κάποια κίνησι χαράς και έπεσε σιγανό στον ύπρητι που τόν έσερε να σταθή λίγο.

— Έ, λοιπόν, φίλε μου, μου είνε χαμεγελδώντας πικρά σάν μάρτυρ, δεν έχω παιά να ζητήσω τίποτε από τη ζωή. Μου τά έδωσε όλα, καθώς βλέπεις... Νά και τó άμαξάκι μου με τις κατσιές...

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ

(Η συνέχεια εκ της σελίδος 1852)

λεπτο άκόμη κι' ή ρόδες θ' άκουμπόσαν στο έδαφος. Μά έκείνη τη στιγμή συνέβη κάτι τó τρομερό. Τό αεροπλάνο κλυδωνίστηκε άτότομα, άναποδογίρισε και καρφώθηκε στη γη, ένó συγχρόνως έπαινε φωτιά ή μηχανή του. Τό θέμα ήταν άνατριχιαστικό. Η δυο γυναίκες τρελάθηκαν από τόν φόβο τους. «Όσο για τόν άτυχο Γουάρεν, αυτός είχε γίνει παιά ένα κομμάτι άνθρονου!...

— Καθώς βλέπεις, λοιπόν, έχουμε δικηο να μη λογαριάζουμε τη ζωή μας. Ξέρουμε ότι εκεί που τρέχουμε προς την έντυχία, ή μοίρα μας μορπει να μας χαρίσι τó θάνατο. Γι' αυτό σε κάθε σάλλα έχουμε και μιá τρυφερή φίλη για να μάς παρηγορή. Και σάς βεβαίω ότι μάς άγαπάει τόσο πολύ, ώστε μορπει να πεθάνη άν την εγκαταλείνουμε ή γίνουμε χίλια κομμάτια!

Και πράγματι, καθώς έξακριβώσα, οι άεροπόροι είνε οι πιο τυχεροί έρωτευμένοι. Μόνο που ή έντυχία τους δεν διαρκεί καμιά φορά, παρά όσο ένα πέταγμα τού αεροπλάνου. PENE MAPSO

NANI.. NANI..

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1863)

τού είπε τέλο με γλυκιά φωνή. Άρετά έκάναν νάνι-νάνι σάν μωρό... Μισή ώρα τώρα με στηθοκοπέτε... Διαβολέ!... Βλέπω πώς έζερε και διαλέγετε καλά τά μαξιλιάρια σας!...

Ταγαμένος ο γιατρός πετάχτηκε επάνω και ζήτησε ήλιες συγγνώμης. — Έννοια σας! Έννοια σας! τού είπε ή κόρησα. Μάθαμε και πώς περάσατε τη νύχτα σας... Μάς τó είπε όλα ο ύπρητης σας... Και για να σάς ευχαρισήσω, ποι, παρ' όλο σας την κόρησα, ήρωατε νó με δήτε, θά σάς στείλω κι' έγώ άκόμη χιλιάδες φράγκα για τη φτώχη μητέρα που ξεγεννήσατε και τά πέντε παιδιά της...

ALDERT LEROU